

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	23093 Митна справа
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23093
Назва ОП	Митна справа
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ванькович Данило Володимирович, Волкова Неля Іванівна, Кіслова Анна Олександрівна, Дем`янчук Ольга Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.03.2024 р. – 07.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/vidomosti-072b-ms.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/programa-072b.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня-професійна програма «Митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повністю відповідає критеріям акредитації. Цілі, які сформульовані в ОП повністю узгоджуються з місією та стратегією Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця (далі – ХНЕУ ім. С. Кузнеця). За ОПП навчання триває 3 роки 10 місяців, обсяг кредитів складає – 240 ЄКТС, з яких 60 кредитів містить вибіркові ОК, що становить 25 %. До обговорення та розробки ОП гарант та робоча група залучали усіх зацікавлених стейкхолдерів, а також вивчили потреби ринку праці Харківської області, щодо підготовки фахівців у сфері митної справи. За ОП реалізується формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також ОП є студоцентрованим. Змістове навантаження обов'язкових ОК ОП формує ґрунтовні академічні знання за спеціальністю, а також містить належну практичну підготовку, що дозволяє забезпечити набуття здобувачами необхідних СК та ПРН для професійної діяльності в митній справі. В ХНЕУ ім. С. Кузнеця популяризується і забезпечується дотримання принципів академічної доброчесності. На ОПП викладають ОК висококваліфіковані викладачі кафедри соціальної економіки та інших кафедр ХНЕУ ім. С. Кузнеця. За ОП «Митна справа» налагоджена тісна співпраця із роботодавцями, зокрема Харківською митницею підписано вдруге меморандум. Результати експертизи підтверджують розвиток і удосконалення освітньої програми протягом 2021-2023 рр. за участі усіх зацікавлених осіб. У перспективі подальшого розвитку ОПП пріоритетами є забезпечення високого рівня якості освіти, через систему індивідуалізації та інтерактивності навчання, використання онлайн інструментів, віртуального середовища. Експерти переконалися у прагненні менеджменту університету та викладачів удосконалювати ОП «Митна справа». У період дистанційної акредитаційної експертизи ЕГ здійснила аналіз інформації, наданої у Відомостях про самооцінювання, ознайомилася зі змістом веб сайту ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Додатково було перевірено документацію, представлену у вільному доступі, а також на сайті ПНС (доступ було надано за запитом ГЕ). Проаналізована інформація ЕГ, яку було отримано на зустрічах з фокус групами, дала можливість дійти висновку про відповідність якісного рівня організації освітнього процесу у ЗВО. Результати роботи ЕГ дозволяють констатувати, що ОП «Митна справа» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім акредитаційним критеріям на рівні В.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В процесі роботи експертної групи було встановлено такі сильні сторони та позитивні практики ОП: Цілі ОП у повній мірі узгоджуються із Стратегією розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця до 2027 р., а також іншими нормативними документами. ОП започаткована, вдосконалена в ефективній та реальній співпраці зі стейкхолдерами, до обговорення було залучено ГЗС, роботодавців, здобувачів. За змістом ОП відповідає сучасним вимогам ринку праці. При розробці ОП вивчено досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО ((Ризького технічного університету (Рига, Латвія), Університету Чарльза Стерта (Батерст, Австралія) та Естонської Академії науки та безпеки (Таллінн, Естонія)). ОП повністю забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Використання при розрахунку конкурсного балу регіонального коефіцієнту – 1,07. Наявність практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Забезпечення в ХНЕУ та на ОП «Митна справа» принципу академічної свободи. Здобувачі вищої освіти залучаються до наукової діяльності через діяльність наукового гуртка, участі в конкурсах наукових робіт, наукових публікацій. Оновлення змісту освіти відбувається на основі наукових досягнень НПП і сучасних практик у сфері митної справи. Наявність локальних документів, які регламентують організацію і проведення контрольних заходів, порядок оцінювання здобувачів вищої освіти під час воєнного стану. ОП забезпечена якісним складом НПП, який характеризується публікаційною активністю, в т.ч. у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus та WoS), постійним підвищенням кваліфікації, що дозволяє досягати визначених ОП цілей та ПРН; існує ефективна реальна співпраця із роботодавцями, що доводить їх зацікавленість у випускниках ОП та дозволяє сформувати вектори подальшого розвитку ОП. Сайт Персональних Навчальних Систем, що почав функціонувати в 2007 році та повністю оцифрована бібліотека з доступами до міжнародних наукових баз дозволяють на дуже високому рівні забезпечити дистанційний освітній процес на ОП. Плідна і проактивна робота над створенням безпечних умов для студентів. Зміст та подача ОК постійно аналізується та покращується завдяки використанню автоматизованих алгоритмів оцінювання залученості студентів у навчальний процес за кожною окремою дисципліною та системі опитувань ВЗЯО. Активна злагоджена робота ВЗЯУ, кафедри, викладачів та адміністрації над удосконаленням ОП. Тісна співпраця з роботодавцями регіону, нормативно-правова база знаходиться у вільному доступі на сайті ЗВО, якісні сайти Університету і кафедри, на яких легко знайти необхідну інформацію.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В процесі акредитаційної експертизи ОП було встановлені наступні слабкі сторони та визначено рекомендації: 1. ЕГ, ознайомившись із результатами опитування здобувачів за блоком «Практична підготовка і результативність навчання», відповідно яких лише 61,5% здобувачів залишилися задоволеними якістю проходження профільної практики. Рекомендуємо на 2024-2025 н.р. у методичних вимогах до виробничої та переддипломної практик посилити практичну складову за ОП «Митна справа». 2. У НП за відповідною ОПП аудиторні заняття поділяються на лекції, практичні та лабораторні. Проте, відповідно внутрішнього Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО п. 4.2.2.2 лабораторні заняття – це вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з

використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу, що не відповідає дійсності практичних навичок здобувачів 072 спеціальності. Рекомендуємо переглянути назви аудиторних занять і привести у відповідність діючому Положенню у наступному 2024-2025 н.р. 3. Низька залученість здобувачів вищої освіти до академічної мобільності та неформальної освіти. Відсутність практики визнання результатів навчання отриманих у інших ЗВО, в тому числі в за підсумками завершення програм академічної мобільності. Рекомендації: розширювати перелік запропонованих програм неформальної освіти в межах окремих ОК, посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо проектів академічної мобільності. 4. Низький рівень інтернаціоналізації діяльності на ОП "Митна справа". Рекомендації: посилити рівень міжнародної співпраці в контексті інтернаціоналізації освітньої діяльності на ОП, в тому числі в контексті програм міжнародної академічної мобільності. 5. Відсутність чітких критеріїв оцінювання окремих видів навчальних робіт у робочих програмах навчальних дисциплін по рівнях опанування компетентностей за НРК. Рекомендація: визначити чіткі і зрозумілі критерії оцінювання за кожним видом навчальних робіт за рівнями опанування компетенцій за НРК, впорядкувати форми контролю. 6. Низька участь НПП у міжнародних грантових проектах і програмах. Рекомендація: активізувати НПП у 2024-2025 н.р. написання проектів та подавати їх на грантові конкурси. 7. Інклюзія представлена на достатньому рівні, утім було б доречно посилювати її для категорії осіб з проблемами з зором, якнайменше встановлюючи в корпусі Університету таблички зі шрифтом Брайля. 8. Слабкою стороною можна вважати відсутність силабусів на сайті Університету. Також ЕГ рекомендує більше залучати студентів до процесів в межах ОПП, в тому числі до перегляду ОК та змісту НП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Митна справа» 2019 р., яка розміщена на сайті кафедри митної справи і фінансових послуг ХНЕУ ім. С. Кузнеця [http://www.customs.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/34/2024/02/%D0%9E%D0%9F-%D0%9C%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%Bo-%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%Bo%D0%B2%D0%Bo_2020-2021.pdf], має чітко сформульовані цілі: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми щодо організації ЗЕД та митної справи, митного оформлення товарів, виконання митних формальностей та складання митних декларацій різних типів на засадах оволодіння загальними та фаховими компетентностями. Цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО до 2027 р. [<https://cutt.ly/44RNUtK>], де визначено місію Університету: формування патріотичної, всебічно розвиненої, творчої особистості, здатної до самовизначення і самореалізації, компетентного професіонала для наукової, інноваційної та практичної роботи в суспільно-економічній сфері. Цілі ОП узгоджені з стратегічними цілями розвитку Університету, зокрема: інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір (інтернаціоналізація освіти) (ціль 6), формування культури академічної доброчесності (ціль 3), формування патріотичної, всебічно розвиненої, компетентної особистості, здатної до самореалізації та саморозвитку (ціль 7). Унікальність ОП полягає в орієнтації на підготовку фахівців, які б могли працювати як в сфері митного контролю (інспектор митний), так і в сфері митного оформлення (агент з митного оформлення). На думку ЕГ, цілі ОП у повній мірі узгоджуються із Стратегією розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця до 2027 рр.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ було опрацьовано за запитом в електронному кабінеті представлені скани протоколів засідань кафедри митної справи і фінансових послуг [<blob:https://office.naq.gov.ua/55d5d45b-65a6-4e0f-a764-c908a3b5c2bb>] та проаналізовано результати обговорення проекту ОПП на 2021-2022 н. р. на сайті кафедри митної справи і фінансових послуг ЗВО [<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/OPP-072-Mytna-sprava-bakalavr.pdf>], а також проведено інтерв'ювання різних груп зацікавлених сторін. На основі зазначених документів та проведених зустрічей ЕГ визначено, що гарант ОП Митна справа при розробці та обговоренні ОП активно залучає стейкхолдерів. Так, при інтерв'юванні Завгородня М. студентка 4-го курсу розповіла, що вона на 2 курсі навчання запропонувала при викладанні ОК Податкова система розширити зміст ОК, включивши тему трансфертного ціноутворення, що було враховано. Проте, серед представлених протоколів кафедрою не має записів, щодо цієї пропозиції, а лише у протоколі засідання кафедри у 2023 р. [<blob:https://office.naq.gov.ua/3d482d8b-4131-47de-9565-6b1b50c8e09a>] серед запрошених є студентка Завгородня М. Також, на основі щорічних опитувань здобувачів, у протоколах засідань кафедри митної справи і фінансових послуг, які подано за запитом, відображено основні

пропозиції та проблеми, так у 2022 р. здобувачі надали негативні відгуки про ОК у Інформаційні системи та технології в митній справ, проте, у протоколі засідання було чітко зафіксовано важливість аналітичної складової при вивченні цієї ОК. При обговоренні, також зазначено було, що за блоком «Практична підготовка і результативність навчання» лише 61,5% здобувачів залишилися задоволеними якістю проходження профільної практики, поясненням цієї ситуації було те, що практика проходила в умовах карантинних обмежень і здобувачі не повністю мали можливість відвідувати місце бази практики, більшість опрацьовували документи дистанційно. Під час зустрічі із роботодавцями, Гунько К. І., к.е.н., начальник управління по роботі з персоналом Харківської митниці, підтвердила тісну співпрацю з гарантом ОП, як практикуючий лектор (ОК Інформаційні та митні технології), голова ЕК. Також вона розказала про підписаний двічі меморандум щодо співпраці між Харківською митницею та ЗВО. Москаленко Н. О., менеджер з навчання та розвитку персоналу ТОВ «М-ЕНД-С» також є лектором і впровадила разом із гарантом дуальну форму навчання здобувачів за ОП. На сайті кафедри є підтвердження інформації щодо періодичних зустрічей гаранта та роботодавців [<http://www.customs.hneu.edu.ua/>]. Зі слів гаранта взаємодія з академічною спільнотою при розробці та оновленні ОП відбувалась під час громадських обговорень [<http://surl.li/aetab>], на конференціях, програмах стажування та підвищення кваліфікації. На підставі опрацьованих документів, які було подано відповідно запиту, на сайті кафедри та інтерв'ювання, ЕГ зазначає, що цілі ОП «Митна справа» та ПРН визначаються ХНЕУ ім. С. Кузнеця з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ на основі протоколів та інтерв'ю визначила, що гарант разом із робочою групою щорічно переглядає та оновлює ОП з урахуванням тенденцій розвитку митної справи та аналізу ситуації на ринку праці [<http://surl.li/qiihh>]. Під час зустрічей, гарант, викладачі та роботодавці зазначали, що здобувачі формують навички щодо основних правил та механізму організації ЗЕД та митної справи, умов постачання товарів (Інкотермс), принципів та методів визначення митної вартості товарів, методики визначення суми митних платежів, навичок валютного регулювання, здійснення митного оформлення товарів (ОК22, ОК26, ОК28); формують практичні навички використання інформаційно-аналітичних систем в митних органах (ОК31). Саме на ці аспекти зорієнтували зміст усіх ОК, що забезпечують досягнення усіх ПРН ОП, а особливо ПР24-ПР25. ЕГ, провівши моніторинг та аналіз ринку праці, а також ознайомившись із результатами моніторингу Лабораторії кар'єри ХНЕУ ім. С. Кузнеця, при взаємодії з роботодавцями [<http://surl.li/axgza>], стверджувально вказує на потребу у підготовці фахівців митної справи для митних органів та юридичних осіб, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність у Харківському регіоні та в Україні в цілому. При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП «Митна справа» було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм: Університету митної справи і фінансів, Західноукраїнського національного університету, НУ «Запорізька політехніка», Державного податкового університету. Також, зі слів гаранта та робочої групи, було враховано досвід ОП з митної справи, що сертифіковані в ЄС [<http://surl.li/qcist>]. Так, використано досвід Ризького технічного університету [<http://surl.li/qcivo>] до переліку обов'язкових ОК включено ОК17, ОК 26 та ОК31, а також враховано можливість формування вибіркового ОК, пов'язаних із податковим обліком. Відповідно ОП Університету Чарльза Стерта (Австралія) [<http://surl.li/qcjpg>] було враховано при формуванні ОК22 та ін. Таким чином, ЕГ вважає, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також враховують найкращий досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На думку ЕГ ОП «Митна справа» дозволяє досягати усіх ПРН, визначених Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 729 [072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf]). Досягнення ПРН забезпечується через вивчення обов'язкових ОК загального та професійного циклу підготовки, а також практичної підготовки, що відображено у Матрицях відповідностей у ОПП 2020-2023 рр. Перелік ЗК та СК, які відображено у профілі ОПП відповідають переліку наведеному у діючому стандарті спеціальності. Формування компетентностей ЗК, СК та ПРН зазначених у стандарті та в ОПП відбувається відповідно до структурно-логічної схеми ОП, яка наочно презентує логіку набуття компетентностей через вивчення обов'язкових ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП у повній мірі узгоджуються із Стратегією розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця до 2027 р., а також іншими нормативними документами. Її цілі та способи реалізації гармонійно поєднуються із суспільною місією

Університету. ОП започаткована, вдосконалена в ефективній та реальній співпраці зі стейкхолдерами, до обговорення було залучено ГЗС, роботодавців, здобувачів, які активно приймали участь у засіданнях кафедри фінансів. Програма за змістом відповідає сучасним вимогам ринку праці, забезпечує підготовку високопрофесійних фахівців з урахуванням регіональних потреб, що було підтверджено під час зустрічі із роботодавцями, які говорили про наявність вакансій для здобувачів цієї ОПП. При розробці ОПП вивчено досвід вітчизняних (Університету митної справи і фінансів, Західноукраїнського національного університету, НУ «Запорізька політехніка», Державного податкового університету) та зарубіжних ЗВО (Ризького технічного університету (Рига, Латвія), Університету Чарльза Стерта (Батерст, Австралія) та Естонської Академії науки та безпеки (Таллінн, Естонія).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ, ознайомившись із результатами опитування здобувачів за блоком «Практична підготовка і результативність навчання». Відповідно яких лише 61,5% здобувачів залишилися задоволеними якістю проходження профільної практики. Рекомендуємо на 2024-2025 н.р. у методичних вимогах до виробничої та переддипломної практик посилити практичну складову за ОП «Митна справа».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Митна справа» та освітня діяльність за цією програмою у повній мірі відповідають критерію 1 за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. Цілі ОП цілком корелюються зі Стратегією розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Запроваджено стійкі та розгалужені механізми залучення стейкхолдерів до формулювання цілей та ПРН, які відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. Несуттєва неузгодженість за підкритерієм п.1.2, так як потребує на 2024-2025 н.р. у методичних вимогах до виробничої та переддипломної практик посилити практичну складову за ОП «Митна справа». Вищезазначений недолік не є істотними, може бути усунений протягом короткого часу та не перешкоджає проектуванню та досягненню цілей ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ ознайомившись із ОП «Митна справа» та НП 2020-2023 рр., вказує на відповідність нормативному законодавству, загальний обсяг ОП становив 240 кредитів ЄКТС. У ОП 2020-2023 рр., 180 кредити ЄКТС – обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти; 60 кредитів ЄКТС – відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що становило 25 % і відповідає вимогам ст. 62 п.1.15 чинного Закону України «Про вищу освіту» [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>]. ЕГ опрацювавши ОПП 2020-2023 рр. вказує на те, що за своєю структурою НП 2020 та 2023 рр. зазнали змін, так ОК загального циклу підготовки у порівнянні з попередніми НП 2020 р. було скорочено з 24 до 23 кредитів ЄКТС. ОК циклу професійної підготовки було збільшено з 156 до 157 кредитів ЄКТС, з метою повного забезпечення формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх ЗК, СК та ПРН. В ОПП усіх років 75 % обов'язкових ОК циклу загальної та професійної підготовки формують всі зазначенні у відповідності до стандарту ЗК (1-14), СК (1-11) та ПРН (1-24), що є на 25 % більше зазначеного 50 % мінімуму у стандарті [<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>]. Варто зазначити, що ОПП 2021-2023 рр. постійно змінювалась та вдосконалювалась в залежності від розвитку сучасних фінансових технологій та інформаційних систем у митній справі. Зокрема, у ОПП 2022 року до обов'язкових ОК у циклі професійної підготовки було введено ОК31 Діджиталізація в митній справі, що посилює формування СК та ПРН. Ще в ОПП з 2021 р. до обов'язкових ОК загального циклу було включено ОК5 Тренінг-курс «Безпека життєдіяльності та охорона праці», який підсилює у 2022-2023 рр. за змістом теми щодо дотримання правил безпеки та надання першої допомоги в умовах війни. Відповідно навчальних планів 2020 та 2023 рр. 17 кредитів ЄКТС відведено на практичну підготовку: навчальну, ознайомчу, виробничу, науково-дослідну та переддипломну практики та 13 кредитів ЄКТС на атестацію здобувачів вищої освіти. ЕГ має всі підстави стверджувати про повну відповідність обсягу ОП та ОК, які відповідають чинному законодавству про Вищу освіту та Стандартам вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Програми ОП «Митна справа» 2021-23 рр. мають чітко сформовану структуру, яка відповідає Стандарту вищої освіти та містить основні розділи: Преамбулу; I. Загальна характеристика; II-Перелік компетентностей випускника; III-Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОПП «Митна справа»; IV-Структура освітньої програми підготовки бакалаврів: 4.1. Структура програми та освітні компоненти, 4.2. Вибіркова складова освітньо-професійної програми, 4.3. Структурно-логічна схема підготовки здобувачів вищої освіти; V. Форми атестації здобувачів вищої освіти; VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; Пояснювальна записка з Матрицею відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК та матрицею відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОПП «Митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також рецензії на ОП. ОП 2021-23 рр. містять структурно-логічну схему, врахувавши рекомендацію листа МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239 щодо використання у роботі ЗВО примірних зразків ОПП [[https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok\[1\]OP-bakalavr.pdf](https://udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/List-MON-1-9-239-vid-28-04-2017-zrazok[1]OP-bakalavr.pdf)], таким чином забезпечується послідовне формування ЗК, СК та ПРН здобувачами за ОПП. ЕГ вказує на те, що зміст ОП 2020-2023 рр. має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання в ОПП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ, опрацювавши зміст ОП «Митна справа», зокрема, об'єкт, цілі навчання, теоретичний зміст, методи, методики та технології, інструменти та обладнання, стверджує, все у сукупності в цілому відповідає предметній області, яка визначена Стандартом вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування і фондовий ринок» [[https://www.hneu.edu.ua/osvitni\[1\]programy-hneu-im-s-kuznetsya/](https://www.hneu.edu.ua/osvitni[1]programy-hneu-im-s-kuznetsya/)]. При цьому аналіз змісту ОПП на предмет її відповідності дозволив встановити, що ОПП в повній мірі відповідає предметній області. ОК складають логічну взаємопов'язану систему та, в цілому, уможливають досягнення усіх сформульованих цілей і ПРН. Метою програми є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми щодо організації ЗЕД та митної справи, митного оформлення товарів, виконання митних формальностей та складання митних декларацій різних типів на засадах оволодіння загальними та фаховими компетентностями. Опрацювавши зміст робочих програм ОП, ЕГ вказує, що ОП зорієнтована на оволодіння професійними навичками, а також закріплення теоретичних знань на практичних заняттях з професійних навчальних дисциплін за допомогою програмного забезпечення QD-Professional, що дозволяє здобувачам оволодіти навичками здійснення митного оформлення товарів, забезпечити дотримання правил валютного регулювання та валютного контролю, визначити суму митних платежів, курсових різниць та ЗЕД-пені, здійснювати митне супроводження ЗЕД. Формування спеціальних (фахових), предметних компетентностей в сфері професійної діяльності бакалавра з митної справи забезпечується професійно-спрямованими (ОК15, ОК19, ОК20, ОК24, ОК27, ОК28), а також знаннями, що відображають унікальність ОП (ОК17, ОК22, ОК26, ОК31). Всі представлені в ОП ОК та послідовність їх вивчення забезпечують досягнення цілей навчання відповідно заявленої предметної області.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Під час інтерв'ювання здобувачів освіти, ЕГ отримала стверджувальні відповіді на поставлені їм запитання про процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії. В ЗВО формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається на підставі Порядку формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/bgmv5>]; Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/m4TSF5e>] та інших положень. Зі слів гаранта та здобувачів, ІОТ навчання формується через вільний вибір навчальних дисциплін (соціально-психологічного, технологічного та правового спрямування, а також майнорів, вільних майнорів та мейджорів). Із розповідей здобувачів, вони право на зарахування результатів неформальної освіти та отримання Business English Certificates. ЕГ, опрацювавши результати опитування здобувачів індивідуальною траєкторією навчання, стверджує, що задоволеними є 89,2 % (у 2021/2022 н.р.) та 91,2 % (у 2022-2023 н.р.) здобувачів ОП [<http://surl.li/qcya>]. Вибіркова складова ОПП представлена на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://www.hneu.edu.ua/vybirnova-skladova-osvitno-profesijnyh-program-2023-2024/>]. Гарант та студенти під час інтерв'ю вказали, що повідомляють здобувачів про цю процедуру декан факультету та їх куратори на початку другого семестру навчального року на першому (бакалаврському) рівні ВО. Дисципліна вважається обраною, якщо на неї записалися 25 і більше осіб. Під час інтерв'ю, здобувачі наголошували на тому, що у них не виникало проблем із вибором ОК і у них формувались достатньо великі за чисельністю групи. Під час інтерв'ю з викладачами, ЕГ отримали інформацію про те, що при формуванні заявок на викладання навчальних дисциплін дотримується

принцип забезпечення викладання навчальних дисциплін не тільки профільними кафедрами, а й загальноуніверситетськими. Обрані дисципліни записують до індивідуального навчального плану кожного здобувача вищої освіти. Вибіркова складова ОП «Митна справа» складається з: МАЙНОР – умовна назва блоку з чотирьох взаємопов'язаних непрофільних навчальних дисциплін підготовки освітнього ступеня бакалавр. ВЛІВНИЙ МАЙНОР – окремі непрофільні навчальні дисципліни для створення власного МАЙНОРУ із загального переліку Університету (загально-університетський пул) для освітнього ступеня бакалавр.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП «Митна справа» та НП спеціальності 072 в ЗВО передбачено: виробничу практику (3 кредити ЄКТС), науково-дослідну (5 кредитів ЄКТС) та переддипломну практики (9 кредитів ЄКТС), загальним обсягом 17 кредитів ЄКТС, які здійснюються відповідно до Положення про організацію практики студентів у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/fkduk>] та Положення про організацію практики за кордоном студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/brmjs>]. Всі види практик спрямовані на формування у здобувачів наступних результатів навчання: ПРО6, ПРО9, ПР12, ПР13, ПР16, ПР18, ПР20, ПР21. На сайті кафедри митної справи і фінансових послуг [<http://www.customs.hneu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%bo%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%bo-%d1%81%d1%82%d1%83%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d1%82%d1%96%d0%b2/>] та у звітах поданих через електронний кабінет, ЕГ ознайомились із навчально-методичним забезпеченням для проходження практики та можливими базами практики. Здобувачі ОП «Митна справа» мають можливість на основі укладених договорів проходити виробничу та переддипломну практики на таких об'єктах: Харківська митниця, ТОВ «ТОП ТРЕЙДІНГ ЛАЙН» (м. Харків), ТОВ «Східний науково-технологічний центр» (м. Харків), ТОВ «Юстайл», м. Харків, ТОВ «М-ЕНД-С», м. Київ (Харківський філіал), ФОП «Островський Д. М.» (м. Харків), ФОП «Канигін С. М.» (м. Нетішин), ТОВ «ЛАКІ КОРПОРЕЙШН» (м. Київ) та ін. Хоча, ознайомившись із результатами опитування здобувачів [<http://surl.li/qcyat>] практичною підготовкою та результативністю навчання задоволено 65,4 % (у 2021-2022 н.р.) та 89,5 % (у 2022-2023 н.р.). При цьому «Задоволеність якістю проходження профільної практики» зросла із 61,5 % (2021-2022 н.р.) до 94,7 % (2022-2023 н.р.). Зі слів гаранта та здобувачів, низькі показники 2021-2022 н.р. пояснюються тим, що термін проходження практик співпав із початком воєнних дій. ЕГ, вивчивши НП за ОПП, звернула увагу на поділ аудиторних занять здобувачів на лабораторні та практичні заняття. Під час інтерв'ю, гарант та викладачі пояснювали відмінність між заняттями, та вказували, що лабораторні відбуваються з використанням комп'ютерної техніки. Проте, відповідно внутрішнього Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО п. 4.2.2.2 лабораторні заняття – це вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу [<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-HNEU.pdf>], що не відповідає дійсності та потребує перегляду назви аудиторних занять відповідно діючому Положенню. В цілому, все вище викладене дозволяє зробити висновок про те, що практична підготовка здобувачів вищої освіти відбувається на належному рівні.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ проаналізувавши ОП та провівши зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням, вказує на те, що ОП «Митна справа» передбачає набуття здобувачами ключових соціальних навичок, які відповідають переліку компетентностей випускника: спілкуватися в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності (ПР15), демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні (ПР18); знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ПР22). Зміст ОК відображають, що навички критичного мислення формуються в процесі опанування ОК17, ОК22; здатність навчатися протягом усього життя – ОК35, ОК36; адаптивність – ОК17, ОК26. З інтерв'ю ЕГ зі здобувачами визначили, що соціальні навички здобувачів формуються у ході їх активної участі у науковій діяльності, через презентації навчальних і дослідницьких проєктів, виконання індивідуальних і групових завдань, написання тез, статей, участь у дискусіях, доповідей і виступів на конференціях, наукових семінарах, круглих столах. За результатами опитування здобувачів [<http://surl.li/qcyat>] показник «Розвиток soft skills у студентів викладачами» позитивно оцінили 92,3 % (2021-2022 н.р.) та 94,7 % (2022-2023 н.р.).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП «Митна справа» не має професійного стандарту. ОП «Митна справа» було розроблено відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», який був затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України 24.05.2019 р. № 729. Зміст ОП враховує досвід зарубіжних ОП [<http://surl.li/qcist>].

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Встановлення співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП «Митна справа» (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою) регулюється гарантом та робочою групою. Зі слів гаранта та викладачів вони мають повне автономне право здійснювати розподіл аудиторних годин та годин для самостійної роботи, дотримуючись Положенням про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/94RMBMS>]. ЕГ ознайомившись із НП, побачили, що основними видами навчальних занять є лекції; практичні та лабораторні заняття; форми контролю (залік, екзамен); консультації. За даними 2023-2024 навчального року на аудиторні години відводиться 31,08 % загального обсягу навчального часу. У структурі аудиторної роботи здобувачів 39,59 % відводиться на лекції, 45,76 % – на практичні заняття, 14,65 % на лабораторні заняття. На самостійну роботу навчальним планом відведено 68,92 %. Результати опитування здобувачів свідчать про задовільний стан академічної підтримки. Під час інтерв'ю також були різні відповіді здобувачів, одні зазначали, що вистачає у повній мірі часу на виконання завдання, інші, що враховуючи воєнний стан не завжди вистачає часу вчасно здати завдання. Тому, викладачі зазначали, що враховують ці моменти, зменшують обсяг завдання та продовжують час здачі завдань. За результатами опитування здобувачів (<http://surl.li/qcyat>) оптимальним навчальне навантаження вважають 84,6 % (у 2021-2022 н.р.) та 89,5 % (у 2022-2023 н.р.). ЕГ, зазначає, що розподіл навчальних годин на аудиторну роботу за навчальними тижнями та видами навчальної роботи студента відображено в робочому плані (технологічній карті) навчальної дисципліни (РПТК) та в повній мірі забезпечує досягнення цілей і ПРН здобувачів за ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На сьогодні за ОП «Митна справа» відсутні приклади навчання за дуальною формою освіти. Хоча в ХНЕУ ім. С. Кузнеця ця можливість для здобувачів реалізується на підставі Положення про навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у [<https://cutt.ly/E4RMobD>], Положення про дуальну форму здобування вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/qcwkqj>].

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОП «Митна справа» та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. Обсяг ОП та ОК реалістично відбиває навантаження здобувачів вищої освіти, що дозволяє здобувачам досягати цілі та програмні результати навчання. Освітня програма повністю забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які сформовані в процесі вивчення обов'язкових ОК та які здобувачі демонструють через активну участь в університетських заходах та у волонтерській роботі з громадськими організаціями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

У НП за відповідною ОП аудиторні заняття поділяються на лекції, практичні та лабораторні. Проте, відповідно внутрішнього Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО п. 4.2.2.2 лабораторні заняття – це вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу, що не відповідає дійсності практичних навичок здобувачів 072 спеціальності. Рекомендуємо переглянути назви аудиторних занять і привести у відповідність діючому Положенню у 2023-2024 н.р. В ОП «Митна справа» відсутня серед переліку ОК «Фізичне виховання», саме наявність цієї ОК забезпечувала б у повній мірі формування компетентностей ЗК 14 та ПРН 23. Рекомендуємо у проєкті ОП 2024-2025 н.р. включити серед обов'язкових ОК включити «Фізичне виховання».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП «Митна справа» у повній мірі забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН, а саме мають повний рівень узгодженості за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4., 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 та несуттєві зауваження за підкритеріями 2,2 та 2.5. Зазначені недоліки є несуттєвими і можуть бути усуненими у наступному навчальному році. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП «Митна справа» загалом відповідає Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця оприлюднені на офіційній веб-сторінці університету [<http://surl.li/kexzd>]. ЕГ з'ясувала, що вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Згідно розділу II правил на навчання для здобуття вищої освіти на ОП «Митна справа» приймаються: вступники на основі ПЗСО - для здобуття ступеня бакалавра; вступники на основі НРК5 - для здобуття ступеня бакалавра зі скороченим строком навчання. Вступники приймаються на навчання на перший рік навчання. Вступникам на основі НРК5 перераховуються кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначено стандартом вищої освіти бакалавра. Такі особи можуть прийматись на навчання зі скороченим строком навчання. Прийом на навчання до Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця проводиться за спеціальностями та освітньо-професійними програмами згідно додатку 1 Правил прийому до ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/rjutb>]. Конкурсний відбір на навчання для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань та розгляду мотиваційних листів: для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра - у формі НМТ або ЗНО, Egzamin maturalny для громадян Республіки Польща, співбесіди, вступного іспиту для іноземців. Заступник голови приймальної комісії В. Чернишов (зустріч 7), зазначив, що перегляд та оновлення Правил прийому на навчання відбувається щорічно відповідно до Закону України «Про вищу освіту», а також умов прийому затверджених МОН України.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та НРК5, зараховуються бали: НМТ 2023, або НМТ 2022 року, або ЗНО 2020-2021 років з трьох конкурсних предметів (українська мова - перший, математика - другий, на вибір історія України, іноземна мова, фізика, хімія, біологія - третій предмет) для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО; або ЗНО 2020-2021 років з двох конкурсних предметів (українська мова - перший, математика (або історія України, іноземна мова, географія, фізика, хімія, біологія) - другий предмети) для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК5 (додаток 2 Правил прийому [<http://surl.li/rjuyb>]; матурального іспиту з двох основних предметів (польська мова, математика) та одного додаткового предмету (іноземна мова, або історія, або біологія, або фізика та астрономія, або хімія за вибором вступника) для громадян республіки Польща; вступного іспиту для іноземців. Конкурсний бал розраховується: 1) для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та НРК5 за результатами НМТ 2023, НМТ 2022 років, матурального іспиту [<http://surl.li/gxugz>]. 2) для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО за результатами ЗНО 2020-2021 років з трьох предметів [<http://surl.li/rkfvn>] 3) для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК5 за результатами ЗНО 2020-2021 років з двох предметів [<http://surl.li/rjuyb>]. Ваговий коефіцієнт для оцінки з географії дорівнює ваговому коефіцієнту оцінки з історії України. Остаточний конкурсний бал множиться на регіональний (РК) та галузевий (ГК) коефіцієнти шляхом його множення на їх добуток, причому: РК при вступі до Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця дорівнює 1,07; ГК при вступі до Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця дорівнює 1,00. Мінімальний КБ для вступу на бюджет в 2023 році складає 130 балів, контракт – 100. Оцінка вступного іспиту для іноземців є єдиною складовою конкурсного бала для цієї категорії вступників. Згідно п. 13 розділу 14 Правил прийому [<http://surl.li/kexzd>] іноземці, та особи без громадянства які вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО та за скороченим строком навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста зараховуються до ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами вступних іспитів з мови навчання та математики. Конкурсний бал розраховується: (КБ) = П1 + П2, П1 - оцінка вступного іспиту з мови навчання (за шкалою від 100 до 200 балів), мінімальна кількість балів, з якими вступник допускається до участі у конкурсі - 100 балів; П2 - оцінка вступного іспиту з математики (за шкалою від 100 до 200 балів), мінімальна кількість балів, з якими вступник допускається до участі у конкурсі - 100 балів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ХНЕУ ім. С. Кузнеця правила визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності регламентуються “Положенням про переведення, відрахування, поновлення та переривання у навчанні здобувачів вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця” [<http://surl.li/fkdss>] та “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНЕУ ім. Семена Кузнеця” [<http://surl.li/aesav>]. ЕГ встановила, що на ОП “Митна справа” відсутня практика участі здобувачів вищої освіти в програм міжнародної академічної мобільності. Здобувачка ОП Лисиця А. (зустріч 4) зазначила, що планує прийняти участь в Школі соціального підприємництва Д-ра Яна Урбана Сандала (Норвегія). Однак цей проект варто все ж віднести до неформальної освіти. У ході інтерв'ювання керівниці міжнародного відділу Доброскок Ю. (зустріч 7), ЕГ було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти належним чином інформуються про можливості участі у програмах академічної мобільності та отримують підтримку інституційну підтримку. Це також підтверджується результатами опитування (2022/2023 н.р.) “Задоволеність якістю освітньої програми” які засвідчили, що 89,5% здобувачі вищої освіти ОП “Митна справа” мали доступ до інформації про можливості участі у програмах академічної мобільності (<http://surl.li/rnluc>). Під час 8 зустрічі проректор з навчально-методичної роботи Немашкало К. звернула увагу ЕГ на особливостях зарахування результатів навчання під час академічної мобільності. Практика визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, в тому числі під час академічної мобільності на цій ОП відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті визначені в “Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ХНЕУ ім. С. Кузнеця” [<http://surl.li/fsvnl>]. ЕГ з'ясувала, що визнання результатів неформального навчання здобувача вищої освіти ХНЕУ передбачає такі процедури: подання особою заяви щодо визнання; ідентифікацію задекларованих у письмовій формі особою результатів неформального навчання, які підлягають оцінюванню; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача вищої освіти; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу вищої освіти відповідних ОК (складових ОК) освітньої програми або відмову у визнанні. Аналогічну послідовність визнання результатів навчання отриманих в неформальній освіті описала начальниця навчально-методичного відділу Чумак Г. (зустріч 8). Загальний обсяг освітніх компонентів ОП, що зараховуються здобувачу вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання, не може перевищувати 25 % відповідної ОП. Під час організаційної зустрічі гарант ОП “Митна справа” Найденко О. озвучив приклад визнання результатів навчання отриманих в неформальній освіті в процесі вивчення ОК 15 “Гроші і кредит, фондовий ринок” та 26 “Митна справа”, а саме зарахування лабораторної та колоквіуму здобувачам вищої освіти після проходження онлайн-курсів на платформі Prometheus: “Просто про гроші” та “Курс на експорт”. На сайті кафедри митної справи і фінансових послуг пропонується перелік ресурсів, де можна отримати неформальну освіту за освітніми компонентами [<https://cutt.ly/94ТНМJj>].

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Використання при розрахунку конкурсного балу регіонального коефіцієнту – 1,07. Наявність практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низька залученість здобувачів вищої освіти до академічної мобільності та неформальної освіти. Відсутність практики визнання результатів навчання отриманих у інших ЗВО, в тому числі в за підсумками завершення програм академічної мобільності. Рекомендації: розширювати перелік пропонованих програм неформальної освіти в межах окремих ОК, посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо проектів академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОП, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО. Визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності, а також в неформальній освіті. На ОП були реальні приклади застосування цих правил щодо неформальної освіти. Сильні сторони, які визначені ЕГ дають змогу зазначити, що ОП відповідає критерію 3. Слабкі сторони та рекомендації щодо активізації залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності та неформальної освіти є легко досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання в ХНЕУ закріплені у Положенні про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/aesal>]. ЕГ з'ясувала, що у ЗВО існують дві форми здобуття освіти: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева) та дуальна. Освітній процес в ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюється за такими формами: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи. Основними традиційними видами навчальних занять є: 1) лекція; 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; 3) консультація. Поряд з цим застосовуються також інноваційні форми освітнього процесу і види навчальних занять (тренінг, майстер-клас, мозгові атаки, кейс-метод, або метод аналізу конкретних ситуацій, модерація, коучинг, рольові ігри, або інсценізація, дидактична гра, бізнес-симуляція, інтерактивне дистанційне навчання), що підтверджується словами Ткаченко М. (Зустріч 4). Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в ХНЕУ використовується сайт персональних навчальних систем, що функціонує на підставі Положення про персональні навчальні системи в ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/brnlw>]. Під час реалізації ОП використовуються принципи студентоцентрованості, що регламентується Порядком формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/bgmvs>] та академічної свободи, згідно Статуту ХНЕУ [<http://surl.li/brnlx>]. Так студенти мають можливість формування студентами індивідуальної освітньої траєкторії, право обирати вибіркові ОК, теми досліджень та місце проходження практики, що підтверджено словами Скляр А. та Шмулича В. (зустріч 4), а також підтверджено документально (відповідь на запит ЕГ, питання 8). Крім цього здобувачі вищої освіти можуть впливати на якість реалізації освітнього процесу через анкетування. Це підтвердив гарант ОП “Митна справа” Найденко О. (зустріч 2). Результати анкетування здобувачів ОП “Митна справа” (2023/2024 н.р.) засвідчують, що зміст навчальних дисциплін є актуальним та сучасним (100%), викладачі застосовують різноманітні форми, методи, технології навчання, що сприяють формуванню професійних компетентностей (84,2%), викладання навчального матеріалу є якісним і зрозумілим (89,5%) [<http://surl.li/rnluc>]. Згідно Статуту ХНЕУ [<http://surl.li/brnlx>] НПП мають право на: академічну свободу, що реалізується в інтересах особи, суспільства та людства загалом; академічну мобільність для провадження професійної діяльності; обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість освітнього процесу. Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО, проректор з навчально-методичної роботи, Немашкало К. акцентувала увагу на повній автономії викладачів щодо структури ОК.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та ПРН ОП, порядку та критеріїв оцінювання у ХНЕУ здійснюється шляхом оголошення про це НПП на перших заняттях, забезпечення доступу до РПНД, силабусів вибіркового ОК на офіційному веб-сайті кафедри та в ПНС. На першому занятті з кожної освітньої компоненти викладач знайомить здобувачів із силабусом, робочою програмою та робочим планом (технологічною картою). За словами випускника ОП “Митна справа” Печнікова М. (зустріч 9) НПП здійснюють інформування здобувачів вищої освіти щодо вищезазначеної інформації на перших заняттях, початку семестру, сайті ПНС. Це також підтверджено словами Ткаченко М. (зустріч 4). Крім того результати анкетування вказують на те, що здобувачі ОП ознайомлені з цілями, змістом та ПРН [<http://surl.li/rnluc>]. Так 100% опитаних здобувачів ОП “Митна справа” зазначили, що критерії оцінювання є зрозумілими.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ХНЕУ поєднання навчання і дослідження під час реалізації освітнього процесу забезпечується через залучення здобувачів вищої освіти до виконання студентських наукових робіт, публікацій тез доповідей та статей. Здобувачі ОП приймають активну участь у Всеукраїнських наукових конкурсах [<http://surl.li/qofce>]. Здобувачі Іванова Д. [<https://cutt.ly/m5tHmfo>] та Тертична А. [<https://cutt.ly/D5tHRhR>] оприлюднили наукові статті в журналі, що віднесено до наукометричних баз. У ХНЕУ функціонує наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених [<http://surl.li/aesdz>]. Згідно пп. 2.2.2 Положення про наукове товариство студентів, аспірантів,

докторантів і молодих вчених ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/gerlm>] метою діяльності останнього є популяризація наукової діяльності серед студентської молоді, сприяння залученню студентів, зокрема молодших курсів, до наукової діяльності та стартап руху. Членство є вільним і здійснюється на добровільних засадах на підставі письмової заяви. За словами голови товариства Оверка Родіона (зустріч 5) здобувачі вищої освіти ОП “Митна справа” є його членами. У ХНЕУ є власні наукові видання, зокрема електронний журнал “Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця” [<http://surl.li/lxvdn>]. Під час зустрічі 4 здобувач ОП “Митна справа” Завгородня М. навела приклад опублікування статей у цьому журналі та зазначили, що результатом науково-дослідної практики є написання 3 розділу дипломної роботи та підготовка наукової статті. Здобувачі ОП Баєва А., Неймирок Л., Чередниченко А. (<https://cutt.ly/b5tHvR8>), Бобровська Я. [<http://surl.li/qndrfj>], Волошина А., Айн А., Кулик Ю. (<http://surl.li/qndpi>), Тертична А. [<http://surl.li/qndty>], оприлюднювали результати своїх наукових досліджень в Молодіжному віснику ХНЕУ. На кафедрі фінансів, митної справи та фінансових послуг функціонує науковий гурток “Актуальні питання теорії і практики в сфері митної справи, оподаткування та банківської справи” (керівник д.е.н., проф. Тищенко В.) [<http://surl.li/rjyje>] Згідно опитування здобувачів вищої освіти ОП “Митна справа” 100% зазначили, що на ОП наявні навчальні завдання, пов’язані з виконанням досліджень (курсіві, індивідуальні навчально-дослідні завдання, публікації тощо) [<http://surl.li/rnluc>].

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти у ХНЕУ регламентується “Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд і оновлення освітніх програм у ХНЕУ ім. С. Кузнеця” [<http://surl.li/aesek>]. У відповідності з ним оновлення освітніх програм – це внесення змін до структури та змісту освітньої програми з метою її поліпшення для ефективності досягнення її цілей, СК та ПРН. Підставою для оновлення ОП можуть виступати: результати перегляду ОП; зміна законодавчої та нормативної бази, що регулює освітню діяльність ЗВО; затвердження нових стандартів вищої освіти; зміна ситуації на ринку праці; ініціатива гаранта ОП, пропозиції членів робочої групи та інших стейкхолдерів; пропозиції навчально-методичного відділу, відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, та інших структурних підрозділів; результати внутрішнього та зовнішнього оцінювання якості ОП; об’єктивні зміни умов реалізації освітньої програми: кадрових, матеріально-технічних, організаційно-методичних. Локальні зміни щодо актуалізації змісту навчальних дисциплін, застосування педагогічних технологій навчання, різних засобів доставки навчального контенту, форм взаємодії учасників освітнього процесу тощо, можуть здійснюватися членами робочої групи, викладачами, які забезпечують освітній процес за освітньою програмою. У ході проведення фокус-груп ЕГ отримала підтвердження наявності на ОП активного процесу оновлення змісту освіти (зустріч з гарантами, зустрічі 2, 3, 6). Як результат 100% здобувачів вищої освіти вважають, що зміст навчальних дисциплін ОП “Митна справа” є актуальним та сучасним [<http://surl.li/rnluc>]. Під час зустрічі 3 Колодізев О. зазначив, що результати його наукових досліджень використовуються ним при проведенні занять. В свою чергу Тищенко В. наголосила на активній співпраці з роботодавцями (зустріч 1). Участь їх у засіданнях кафедри при обговоренні змісту ОК, а також, що викладачі ОП “Митна справа” проходять підвищення кваліфікації на суб’єктах господарювання які здійснюють ЗЕД, а з 2024 року будуть проходити й на Харківській митниці (зустріч 2).. Так після проходження практики Завгородня М. ОП “Митна справа” запропонувала доповнити ОК “Податкова система” темою “Трансфертне ціноутворення”, що було враховано при оновленні цієї ОК (зустріч 4). Активну участь в оновленні змісту освіти приймають і роботодавці, що отримало підтвердження під час проведення відповідної фокус-групи (зустріч 6). Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію практики студентів у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (в новій редакції) [<http://surl.li/fkduk>], крім того 100% опитаних здобувачів ОП “Митна справа” зазначили, що навчальних занять залучаються практики-професіонали [<http://surl.li/rnluc>]. Під час зустрічі з адміністрацією ЗВО, проректор з навчально-методичної роботи, Немашкало К. акцентувала увагу на практичній орієнтації методів навчання з обов’язковим врахуванням пропозицій роботодавців.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності ХНЕУ відбуваються в рамках Статуту ХНЕУ [<http://surl.li/brnln>] та Стратегії інтернаціоналізації [<http://surl.li/bgppo>]. У ЗВО створені умови для міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти, що регламентується “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНЕУ ім. Семена Кузнеця” [<http://surl.li/aesav>]. ЕГ було надане документальне підтвердження міжнародного стажування НПП (відповідь на запит ЕГ, питання 13). НПП беруть участь у міжнародних проєктах, конференціях, публікують свої наукові праці у закордонних виданнях. НПП та здобувачам ОП забезпечено безкоштовний доступ до повнотекстової бази даних компанії Elsevier, яка містить 25% світових наукових пуб лікацій з усіх галузей знань від понад 47 тис. впливових авторів - ScienceDirect. Важливою складовою, яка пов’язана з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти є співпраця з іноземними ЗВО. Продовж 2023 року НПП кафедри митної справи і фінансових послуг приймала участь в міжнародному проєкті “Financial policy of Ukraine in the context of European integration: trends of martial law and post-war revival” / “Фінансова політика України в контексті євроінтеграції: тренди воєнного стану й післявоєнного відродження”, що виконується у співпраці з Державною вищою техніко-економічною школою імені Броніслава Маркевича в Ярославі (Республіка Польща)[<http://surl.li/romwp>].

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Забезпечення в ХНЕУ та на ОП “Митна справа” принципу академічної свободи. Проведення регулярного та систематичного опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти залучаються до наукової діяльності через діяльність наукового гуртка “Актуальні питання теорії і практики в сфері митної справи, оподаткування та банківської справи”, участі в конкурсах наукових робіт із спеціальності 071 “Облік і оподаткування”, наукових публікацій, зокрема в електронному журналі “Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця”. Оновлення змісту освіти відбувається на основі наукових досягнень НПП і сучасних практик у сфері митної справи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Низький рівень інтернаціоналізації діяльності на ОП “Митна справа”. Рекомендації: посилити рівень міжнародної співпраці в контексті інтернаціоналізації освітньої діяльності на ОП, в тому числі в контексті програм міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей та ПРН за ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Здобувачі освіти своєчасно отримують інформацію щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання на початку вивчення ОК. На програмі забезпечується поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітнього процесу через залучення здобувачів до виконання студентських наукових робіт, участі в наукових конкурсах, конференціях, публікаційній активності. Сильні сторони ОП, які визначені ЕГ дають змогу зазначити, що ОП відповідає критерію 4. Слабкі сторони та рекомендації щодо активізації залучення здобувачів вищої освіти та НПП до програм академічної мобільності та міжнародних проектів є легко досяжними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Положенням «Про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» [<http://surl.li/fqfkd>], Порядком оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою в ХНЕУ імені Семена Кузнеця [<http://surl.li/lewxe>], Положенням про організацію оцінювання результатів навчання та якості вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій у ХНЕУ ім. С. Кузнеця” [<https://cutt.ly/w4TqwMK>], Положенням ХНЕУ ім. С. Кузнеця про проведення письмових екзаменів (іспитів) [<https://bit.ly/3RELUpс>], Положенням про проведення екзаменаційної сесії під час введення воєнного стану в Україні [<https://bit.ly/3PSS8H>], Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця» [<http://surl.li/mylcn>], ОП «Митна справа», РПНД та робочим планом (технологічною картою) [<https://cutt.ly/Y4TSogL>] передбачено проведення таких форм контрольних заходів: поточний та підсумковий (семестровий) контроль. Форми та критерії оцінювання є в цілому чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачем програмних результатів навчання. Здобувачі своєчасно (на першому занятті за ОК) отримують інформацію щодо форм поточного і підсумкового контролю по кожній ОК, загальні критерії оцінювання, що було підтверджено на зустрічі з академічним персоналом (зустріч 3) та здобувачами освіти (зустріч 4). Форми та критерії оцінювання оприлюднено в РП та на платформі ПНС [<https://pns.hneu.edu.ua/>], роботу якої продемонстровано під час зустрічей 3 та резервної. Здобувачі ОП «Митна справа» підтвердили (зустріч 4), що форми та критерії контрольних заходів є зрозумілими, прозорими та доступними, а викладачі в цілому дотримуються встановлених правил. Негативно на прозорість та зрозумілість критеріїв оцінки на думку ЕГ впливає відсутність в РП та робочому плані (технологічній карті) чітких критеріїв досягнення відповідних результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК. Однак, на думку ЕГ виявлені недоліки не є суттєвими, а наявні

форми контрольних заходів і критеріїв оцінювання в цілому дозволяють встановити досягнення програмних результатів навчання за ОП «Митна справа».

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації за ОП «Митна справа» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. No 866 [<https://bit.ly/3ol9A5D>]), Положенням «Про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця» [<https://cutt.ly/A4TqYZq>] та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/mylcn>], в якому деталізовано процедурний процес здійснення атестації здобувачів, порядок формування та організації роботи екзаменаційної комісії (ЕК), підбиття підсумків роботи екзаменаційної комісії. Викладачами кафедри митної справи і фінансових послуг підготовлено Методичні рекомендації для написання дипломної роботи [<http://surl.li/qouua>], в яких визначено загальні вимоги до організації процесу підготовки, написання та захисту дипломної роботи студентів з виділенням основних етапів, подано тематику дипломних робіт зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондový ринок» першого (бакалаврського) рівня, структурні елементи, вимоги до їх оформлення. Захист дипломних робіт здійснюється відкрито й публічно, оприлюднені у репозитарії ЗВО (<http://surl.li/aeulo>), в чому пересвідчилася ЕГ під час відкритої зустрічі. Дипломні роботи перевіряються на унікальність, згідно із Регламентом перевірки на унікальність дипломних робіт (проектів) здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/fufnq>].

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила здійснення контрольних заходів за ОП «Митна справа» врегульовано Положенням про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/N8KZQl3>]; Порядком оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою в ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/lewxe>]; Положенням про проведення письмових екзаменів (іспитів) у ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/M8KZSpro>], Положенням про проведення екзаменаційної сесії під час введення воєнного стану в Україні [<https://bit.ly/3PSS88H>], Порядком проведення атестації здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/mylcn>], які розміщено на сайті ХНЕУ і доступні для своєчасного ознайомлення учасниками ОП, а також доступні на платформі на платформі ПНС [<https://pns.hneu.edu.ua/>] за окремими ОК. У період застосування дистанційної форми навчання підсумковий семестровий контроль здобувачів у формі іспиту проводиться в електронній формі виключно засобами ПНС. Організацію письмових екзаменів здобувачів на факультеті фінансів і обліку здійснюють деканат і кафедри. Деканат, за поданням завідувачів кафедр, формує склад організаційного комітету для проведення екзаменів у здобувачів [п. 1.6 <https://cutt.ly/M8KZSpro>]. Для розгляду апеляцій, наказом ректора, створюються апеляційні комісії. Склад організаційного комітету, апеляційної та предметних ЕК затверджуються наказами ректора. До складу предметної ЕК входить викладач дисципліни та 2-3 викладачі кафедри, але можуть залучатися висококваліфіковані викладачі інших кафедр Університету, і в окремих випадках - викладачі інших закладів вищої освіти. У випадку незадовільного складання екзамену (р. 4 Положення) здобувачам дозволяється ліквідувати академічну заборгованість. Якщо здобувач не складає екзамен, він має право на 2 перескладання, один раз – предметній комісії, другий – комісії, створеній деканом факультету. Діючі у ХНЕУ Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/bgmxm>], Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Університеті [<https://cutt.ly/N8KZgQs>] дозволяють своєчасно та ефективно вирішувати конфліктні ситуації та запобігати конфлікту інтересів. При цьому на зустрічах 1, 3, 4, 5 засвідчено, що практичних випадків оскарження результатів контрольних заходів за ОП «Митна справа» не було. Учасники освітнього процесу (зустріч 3 та 4) продемонстрували ознайомленість з процедурами повторного складання, оскарження результатів контрольних заходів та врегулювання конфліктів інтересів. Результати моніторингу прозорості та об'єктивності форм та методів оцінки підтверджено думкою здобувачів освіти за ОП [<http://surl.li/qcyat>]. Обговорення результатів оцінювання здобувачів відбувається на засіданнях кафедри: по семестрах (протоколи № 2 від 08.09.2021 р., № 3 від 12.09.2023 р.). ЕГ рекомендує впорядкувати форми контролю, що дозволяє оцінювати всі складові компетентностей, що формуються.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ХНЕУ є нормативно врегульованими, чіткими та зрозумілими. Базовими документами є Кодекс академічної доброчесності [<https://cutt.ly/R4TeUSs>];

Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/qcxuk>]; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/84TeXsr>]. В університеті затверджено План заходів з розвитку академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2023-2024 навчальний рік [<http://surl.li/ljzdzj>], проводяться заходи як для здобувачів, так і для викладачів щодо популяризації з даного питання [<http://surl.li/bgolc>]. Також здобувачі під час вступу на ОП підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності [<https://cutt.ly/y4TDr5f>]. Систематична робота щодо дотримання принципів академічної доброчесності проводиться Комісією з питань академічної доброчесності, деканатом факультету фінансів та обліку, навчально-методичним відділом, НПП, адміністрацією університету, що було підтверджено на зустрічах 1, 2, 5, 8. Перевірка рукописів здійснюється за допомогою StrikePlagiarism.com. і є єдиним для ХНЕУ інструментом перевірки робіт здобувачів на рівень текстових запозичень, як елементу дотримання академічної доброчесності. Перевірка робіт на рівень текстових запозичень для здобувачів та НПП університету є безкоштовною, що підтверджено на зустрічах 2, 3 та 7. Порядок перевірки робіт врегульовано «Регламентом перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом» [<http://surl.li/fufnq>], ухваленого Рішенням вченої ради ХНЕУ від 14.02.2023 р. протокол № 2 і відповідно до якого допустимий відсоток запозичень встановлюється випусковою кафедрою за кожною ОП, кожним ОР, але не більше 50% запозичень, затверджується на засіданні кафедри. Витяг з протоколу засідання кафедри про допустимий відсоток запозичень надається до НМВ за місяць до захисту ДР(П). Нормативними документами ЗВО [<http://surl.li/regtr>] передбачено відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності для НПП та здобувачів. Здобувачі на зустрічі 4 засвідчили, що знайомі з можливими наслідками порушення академічної доброчесності. Прикладів застосування таких заходів не було, оскільки на ОП «Митна справа» проводиться систематична робота щодо усунення виявлених порушень ще в процесі рецензування робіт. У ХНЕУ проводяться тренінги з академічної доброчесності [<http://surl.li/bjues>] та конкурс відеоробіт з академічної доброчесності [<http://surl.li/rjrvj>] в рамках яких проводяться систематичні заходи щодо популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів, що було підтверджено на зустрічах 1, 2, 3, 4 та 8. Результати опитування здобувачів ОП щодо дотримання політики академічної доброчесності оприлюднено на офіційному сайті університету [<http://surl.li/fqfkd>].

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність локальних документів, які регламентують організацію і проведення контрольних заходів, порядок оцінювання здобувачів вищої освіти під час воєнного стану. Проведення екзаменів у письмовій формі ґрунтується на зарубіжному та університетському досвіді, здійснюється предметною екзаменаційною комісією, склад якої призначає деканат за поданням завідувачів кафедр, що унеможливило суб'єктивне оцінювання результатів іспиту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність чітких критеріїв оцінювання окремих видів навчальних робіт у робочих програмах навчальних дисциплін по рівнях опанування компетентностей за НРК, Рекомендація: визначити чіткі і зрозумілі критерії оцінювання за кожним видом навчальних робіт за рівнями опанування компетенцій за НРК, впорядкувати форми контролю, передбачаючи в РПНД схему оцінювання всіх складових компетентностей, що формуються.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП "Митна справа" та освітня діяльність за цією ОП повністю відповідають критерію 5.2 та 5.4. Встановлено часткову відповідність: п 5.1 - наявні критерії оцінки потребують уточнення та конкретизації в частині ступеня опанування компетенцій за НРК протягом наступного року. п. 5.3. - форми поточного та підсумкового контролю потребують чіткого регламентування та впорядкування протягом наступного навчального року.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання обов'язкових ОК на ОП "Митна" залучено 24 викладача, 23 мають науковий ступінь, їх науково-педагогічний досвід коливається від 0 (К.І. Гунько) до 51 року (Л. О. Українська), переважна більшість викладачів мають стаж понад 13 років, середній стаж 24 роки. Академічна та професійна кваліфікація викладачів ОП відповідає дисциплінам, що вони забезпечують, визначеним цілям і ПРН. 100% штатних викладачів кафедри митної справи і фінансових послуг мають наукові публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus та WoS) [<https://cutt.ly/o8KYmDU>]. Всі викладачі мають публікаційну активність відповідно до відповідних дисциплін, що вони забезпечують, зокрема д.е.н. О.М. Колодізев забезпечує дисципліну " Гроші і кредит, фондовий ринок" та має статті на теми: "A cross impact analysis of the bank payment card market parameters and non-financial sectors' indicators in the Ukrainian economy" (2022 p.), "Clustering of banks by the level of digitalization in the context of the COVID - 19 pandemic" (2022 p.), " The level of digital transformation affecting the competitiveness of banks " (2021 p.); к.е.н. О.Є. Найденко забезпечує дисципліну "Податкова система" та має статті на теми: "Customs and tax aspects of the economic integration of Ukraine into the EU" (2023), " Substantiation of the stages of implementation of the tax expenditure concept" (2023 p.), "Обґрунтування переваг та недоліків оподаткування сімейних доходів " (2022 p.); к.е.н. П.В. Проноза забезпечує дисципліну "Фінанси" та має статті на теми: " Optimization of business processes in investments using automation technology, financial calculations and risk assessment methods " (2023 p.), " Implementation of strategic tools in the process of financial security management of industrial enterprises in Ukraine " (2022 p.). Всі викладачі удосконалюють свої фахові компетентності шляхом проходження стажування та підвищення кваліфікації. Спількування із академічним персоналом (зустріч 3) дозволило з'ясувати, що вони активно працюють над розширенням своїх компетентностей шляхом опанування іноземними мовами, зокрема к.е.н., доцент кафедри (Ачкасова С. А.) отримала сертифікат B2.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Проведення освітньої діяльності та процедури конкурсного добору викладачів в ХНЕУ та на ОП "Митна справа" здійснюється відповідно до Положення про порядок конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. Семена Кузнеця та укладання з ними трудових договорів (контрактів) [<https://cutt.ly/S4TtvTo>] у затвердженій послідовності [<https://cutt.ly/44TtmVd>]. Прозорість процедури конкурсного добору викладачів забезпечується оприлюдненням оголошення щодо проведення конкурсу на посади викладачів на сайті університету [<https://cutt.ly/F4TtDQ4>]. З метою забезпечення необхідного рівня професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП усі кандидатури на заміщення вакантних посад після закінчення строку подання заяв попередньо обговорюються на відповідній кафедрі в їх присутності та формуються й передаються конкурсній комісії висновки кафедри стосовно відповідності компетентностей кандидата на посаду (п. 3.8 Порядку проведення конкурсного відбору). Першочерговою вимогою при конкурсному нпш у ХНЕУ є професіоналізм, а при доборі викладачів на ОП враховується спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП, підтверджений методичний та науковий досвід. Порядок проведення конкурсного відбору в якості критеріїв визначення переможців у конкурсному відборі визначає, що головними критеріями відбору претендента на заміщення посади НПП є його відповідність пунктам 37 та 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та їхня професійна та науково-педагогічна активність (Постанова КМУ від 24 березня 2021 р. № 365). За результатами таємного голосування на засіданні Вченої ради факультету фінансів та обліку та затвердження Вченою радою ХНЕУ ім. С. Кузнеця претендент на посаду отримує рекомендацію щодо укладання контракту (п. 3.9-3.11 Порядку проведення конкурсного відбору).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ХНЕУ ім. С. Кузнеця запроваджена практика залучення роботодавців до формування й вдосконалення освітніх програм, навчальних планів, проведення навчальних занять, наукових заходів [<https://cutt.ly/74TgvfO>]; «Ярмарках вакансій» [<https://cutt.ly/q4TgEnt>], керівництва практикою на підставі двосторонніх договорів [<http://surl.li/rlunz>], участі у щорічних «Днях кар'єри», які організовують в університеті [<http://surl.li/axgza>], участі в роботі екзаменаційної [<http://surl.li/rmaqd>], а також участі у формуванні переліку вибіркових дисциплін, баз практики, тематики кваліфікаційних (дипломних) робіт та напрямів практичної підготовки здобувачів. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено наявну реальну співпрацю, зокрема з В.Ю. Смердовим, директором палати податкових консультантів; з Д.М. Островським, митним брокером; Н.О. Москаленко, менеджером з навчання та розвитку персоналу ТОВ «М-ЕНД-С»; К.І. Гунько, к.е.н., начальником управління по роботі з персоналом Харківської митниці, Ю.М. Малишко, Commercial FP&A Manager, Anheuser-Busch InBev SA/NV, Л.Т. Єнгібарян, старшим агентом з митного оформлення ТОВ «М-ЕНД-С», А.Є. Зачепиленко, фахівцем з торгового маркетингу каналу кегового пива ПРАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС Україна». В протоколах засідань кафедри відображено участь представників зазначених установ в обговоренні актуальних питань підготовки бакалаврів. До складу розробників ОП "Митна справа" входить Д.М. Островський, митний брокер. Крім того, ОП 2023 року враховує відгуки та рецензії директора Східного науково-технологічного центру ТОВ С. Малигона, Chief Business Development Officer PRESTIL ENERGY LTD О. Палка.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В ХНЕУ ім. С. Кузнеця з метою забезпечення учасникам освітнього процесу покращити свої професійні навички та навчитися використовувати раніше здобуті знання в практичній діяльності запроваджена практика залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять, гостьових лекцій, майстер-класів, виїзних лекцій: 26 січня 2021 р. слобожанські митники познайомили студентів кафедри з азами професії та показали як функціонує митний пост на практиці [<https://cutt.ly/g4ThPRF>]; 27 вересня 2021 р. студенти ОП «Митна справа» відвідали сектор митного оформлення міжнародних експрес-відправлень митного посту «Харків-товарний». [<https://cutt.ly/R7GdNMQ>], 10.10.2023 р. відбулась екскурсія студентів ОП «Митна справа» та викладачів кафедри митної справи і фінансових послуг на митний пост «Барабашово» [<http://surl.li/qodto>]. Зокрема, за результатами зустрічей 3,4,6 було підтверджено, що на ОП "Митна справа" залучалися: В. Ситий, начальник відділу проведення митного аудиту Харківської митниці [<https://cutt.ly/f899lfo>]; 15.11. 2022 р. Г. Веселовський, заступник начальника управління забезпечення митного контролю та оформлення Харківської митниці провів майстер-клас для студентів, присвячений митним режимам [<https://cutt.ly/x4TDxmd>], 14.09. 2023 р. Г. Веселовський, заступник начальника управління забезпечення митного контролю та оформлення та К. Гунько, начальник управління по роботі з персоналом Харківської митниці провели лекцію [<http://surl.li/qodtc>], 10.11. 2023 р. О. Баштенко, начальник відділу контролю за переміщенням товарів Харківської митниці провела лекцію «Національна транзитна система в контексті інтеграції України до ЄС» [<http://surl.li/qodsk>]; 06.10.2023р. - проведена зустріч О.М. Борщевої, начальника управління персоналу ГУ ДПС у Харківській області зі студентами ОП [<http://surl.li/qodrj>]. Також у освітньому процесі приймали участь представники національного бізнесу: 19.03. 2023 р. відбулася зустріч студентів ОП «Митна справа» з митним брокером Д. Островським. [<https://cutt.ly/B7GfnEt>], 05.09.2023 р. відбулась відкрита лекція «Логістика в ЗЕД: шлях до успіху» О. Григорової, менеджера з транспортної логістики [<http://surl.li/qodui>] та іноземні фахівці: 13 квітня 2023 р. Кіра Ландер, фінансовий контролер та економіст компанії Imatec - Innovative Machine Technology (Люксембург) та Tembogroup B.V. (Нідерланди) провела цікаву та пізнавальну лекцію на тему «Проектна діяльність в країнах Європейського Союзу у сфері ЗЕД» [<https://cutt.ly/z7GfIOv>]; 18 квітня відбулась гостьова лекція «Податок на додану вартість на транскордонні операції в Євросоюзі» відомого німецького податкового консультанта Ральфа Буссе [<http://surl.li/qoduv>]. Зустріч з роботодавцями (6) довела, що їх часто запрошують до ХНЕУ, у них існує реальне бачення перспектив розвитку ОП "Митна справа". Роботодавці підтвердили також високий рівень професійної компетентності викладачів ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

За результатами зустрічі з академічним персоналом, можливо підтвердити інформацію самоаналізу стосовно забезпечення професійного фахового розвитку викладачів в контексті застосування різних видів підвищення кваліфікації на базі установ, організацій та закордонних навчальних закладів. В університеті функціонує відділ післядипломної освіти, метою діяльності якого є збільшення та розширення можливостей для вдосконалення педагогічної майстерності та професійного зростання НПП, працівників бізнес-середовища [<https://cutt.ly/e4TDU2j>], основними напрямками діяльності якого є: підвищення кваліфікації; проведення тренінгів, курсів, майстер-класів, перелік програм цих заходів оприлюднено на офіційному сайті університету [<https://cutt.ly/M4TP3XL>]; НПП ОП систематично підвищують кваліфікацію відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<http://surl.li/pywzk>], беруть участь у програмах підвищення кваліфікації університету [<https://cutt.ly/w4TAqLT>], вітчизняних і закордонних ЗВО, стажуванні на підприємствах і в установах, проходять сертифіковані курси [<https://cutt.ly/H4TAeBl>]. Викладачі ОП проходили підвищення кваліфікації в різних установах та організації в Україні та за кордоном, зокрема: стажування у суб'єктів господарювання пройшли: В.Ф. Тищенко - на базі ТОВ Східного науково-технічного центру в період з 23 січня 2023р. по 6 березня 2023р., довідка № 26/03 від 07.03.2023р., обсяг 180 годин; О.М. Рац - на базі ТОВ «Юстайл» в період з 16 січня 2023р. по 3 березня 2023р., обсяг 180 годин; підвищення кваліфікації у ЗВО здійснили: О.М. Колодізев - у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, за програмою Модуль Жана Моне «Європейська інтеграція України в умовах Індустрії 4.0» 611674-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE, обсягом 114 годин, сертифікат № 231/2022Обсяг; Н.М. Внукова - в рамках проекту «Сталий, інклюзивний та розумний розвиток в умовах децентралізації: досвід ЄС» на базі Волинського національного університету імені Лесі Українки, обсягом 90 годин, сертифікат №101047894 – SISDDP – ERASMUS – JMO – 2021 – HEI – TCH – RSCH від 15 березня 2023р. [<http://surl.li/qlxsc>] У програмах міжнародної академічної мобільності брали участь П.В. Проноза, Н.М. Внукова, О.М. Колодізев, К.В. Кривобок, С.А. Ачкасова. Викладачі ОП популяризують результати своїх наукових досліджень в наукових виданнях університету - рецензованих журналах із відкритим доступом: «Управління розвитком» [<http://surl.li/qlwnb>] та «Економіка розвитку» [<http://surl.li/fwfjc>], мають доступ до бази даних Scopus та Web of Science, відкритий доступ до баз даних ScienceDirect, користуються електронними ресурсами Групи Світового банку, приймають участь у конференціях та вебінарах, публікують наукові статті, залучені до НДР, міжнародних проектів (Польща). Для створення гармонійного освітнього досвіду ЕГ рекомендує активізувати участь професорсько-викладацького складу в міжнародних грантових проектах та програмах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності НПП ХНЕУ передбачає матеріальні та моральні заохочення і регламентується Положенням про рейтингове оцінювання діяльності НПП, кафедр і факультетів ХНЕУ ім. С. Кузнеця [<https://cutt.ly/W4TAyxR>], метою якого є забезпечення якості професорсько-викладацького складу за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання

результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямування за пріоритетами розвитку національної системи вищої освіти, стратегій розвитку Університету, особистісними пріоритетами професійного розвитку НПП та передбачає визначення індивідуального рейтингу кожного викладача за досягнення у навчально-методичній, науковій, міжнародній, організаційній роботі, Колективним договором між ХНЕУ ім. С. Кузнеця та первинною профспілковою організацією ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2021-2023 роки [<https://cutt.ly/14TAiwG>], Положенням про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу ХНЕУ ім. С. Кузнеця (Додаток К до Колективного договору), згідно якого розмір премії обмежується трьома посадовими окладами по кожному із критеріїв, а саме: 1) підсумками наукової, навчальної, навчально-методичної та фінансово-господарської діяльності; 2) за результатами проведених заходів, спрямованих на підтримку і розвитку іміджу і ділової репутації ХНЕУ ім. С. Кузнеця; 3) за якісне проведення особливо важливих і актуальних фундаментальних і прикладних наукових досліджень тощо. Розмір премії здійснюється в залежності від специфіки роботи і особистого трудового внеску працівника та встановлюється з ініціативи ректора та за поданням деканів факультетів, керівників підрозділів, голови профкому та голів профбюро. За результатами зустрічі з керівництвом університету під час інтерв'ювання декана факультету фінансів і обліку П. Пронози з'ясовано, що здійснюється матеріальне стимулювання НПП, що мають високі рейтингові показники за системою внутрішнього оцінювання, що мають досягнення в напрямку підготовки кадрів вищої кваліфікації. Ректор ХНЕУ В.С. Пономаренко наголосив, що в 2022 р. премійовано всіх викладачів, які знаходились у м. Харків. Окрім матеріальних винагород в ЗВО існують моральні заохочення, а саме: оголошення подяки ректора (у 2023 р. доц. С.А. Ачкасова отримала Подяку за підготовку команди-призера турніру «FinCup-2022»), грамота ректора, а також подання на відзначення регіональними та відомчими відзнаками - у 2022 р. проф. Н.М. Внукова отримала Подяку МОН та Українського фонду стартапів. За підсумками рейтингування за 2022 р. до номінації «Доктор наук, професор» (Топ-20) увійшли О.М. Колодізев, Н.М. Внукова, В.Ф. Тищенко; «Кандидат наук, доктор філософії, доцент» (Топ-100) – С.А. Ачкасова, В.М. Остапенко, О.Є. Найдено, В.А. Смоляк, О.М. Рац; «Наукова, науково-дослідна робота» (Топ-20) – Н.М. Внукова, О.М. Колодізев, С.А. Ачкасова [<https://cutt.ly/O7Y3F1j>].

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ОП "Митна справа" забезпечена якісним складом НПП, який характеризується публікаційною активністю, в т.ч. у міжнародних наукометричних базах даних (Scopus та WoS), наявністю у викладачів фахових публікацій за тематикою ОК за останні 5 років, постійним підвищенням кваліфікації, а також 4 і більше професійних активностей, зокрема: наявні видані підручники, навчальні посібники, монографії, навчально-методичні розробки з дисциплін, що викладаються, участь в атестації наукових кадрів, виконання функцій члена редакційної колегії наукового видання, наукове консультування підприємств, установ, організацій, участь у міжнародних наукових та освітніх проєктах, діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та громадських об'єднаннях тощо, що дозволяє досягати визначених ОП цілей та ПРН; існує ефективна реальна співпраця із роботодавцями, зокрема: участь в розробці й моніторингу ОП, навчальних планів, проведення тренінгів, наукових заходів, визначенні переліку вибіркових дисциплін, керівництві практикою, роботі ЕК, формуванні тематики дипломних робіт, що доводить їх зацікавленість у випускниках ОП та дозволяє сформулювати вектори подальшого розвитку ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Низька участь НПП у міжнародних грантових проєктах і програмах. Рекомендація: активізувати НПП у 2024-2025 н.р. написання проєктів та подавати їх на грантові конкурси.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП "Митна справа" загалом відповідає вимогам підкритеріїв 6.1-6.6: професійна майстерність НПП задіяних до реалізації ОП забезпечує досягнення задекларованих у програмі цілей та програмних результатів навчання; ХНЕУ стимулює професійний розвиток НПП, існує практика залучення роботодавців, професіоналів практиків та експертів до реалізації ОП. ЕГ рекомендує активізувати участь професорсько-викладацького складу в міжнародних грантових проєктах та програмах впродовж наступного навчального року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові, матеріальні та технологічні ресурси Університету дозволяють повною мірою підтримувати навчальний процес на ОПП як під час аудиторної, так і на дистанційній формі навчання. У навчальному корпусі є аудиторії різного розміру, обладнані проекторами та екранами. Наявні лабораторні класи з комп'ютерами, на яких встановлено, зокрема, ПЗ QDProfessional для заповнення митних декларацій. Під час онлайн навчання організовується дистанційний доступ до цього програмного забезпечення. Окрім цього, студенти ОПП в межах навчальної та позанавчальної діяльності користуються великим університетським коворкінгом, що також обладнаний комп'ютерами. У ЗВО паралельно діє бібліотека і електронний репозитарій, в якому зберігаються наукові роботи викладачів та студентів. Персонал бібліотеки надає безоплатну послугу підбірки навчального матеріалу для здійснення учасниками освітнього процесу наукових досліджень. Також бібліотека надає доступ до баз Web of Science, Scopus, Springer. ЗВО має корпоративну підписку на StrikePlagiarism.com. У ЗВО та ОПП на взірцевому рівні впроваджена система дистанційного навчання, що поступово імплементувалася з 2009 року: сайт «Персональні навчальні системи» (далі - "ПНС"), побудований на платформі Moodle. Він повністю інтегрований у освітній простір ЗВО та забезпечує безперебійний автоматизований доступ до записів лекційних занять, розкладу, необхідних навчально-методичних матеріалів, силабусів дисциплін, електронного журналу. В межах "ПНС" діють автоматизовані алгоритми оцінювання залученості студентів у навчальний процес за кожною окремою дисципліною, рівень інтерактивності цієї дисципліни тощо. Результати такої оцінки обговорюються з внутрішніми стейкхолдерами, що забезпечує постійне удосконалення якості освіти на ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час акредитації ми отримали підтвердження тому, що учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до електронного репозитарію та послуг бібліотеки щодо формування персональної підбірки наукових джерел для написання робіт, до коворкінгу (при погодженні з адміністрацією), до ресурсу StrikePlagiarism.com, що дозволяє детально та безплатно перевіряти роботу на плагіат (додаткові перевірки доопрацьованої роботи також є безкоштовними, перевірка здійснюється науковим керівником). Усі студенти активно користуються сайтом Персональних навчальних систем, де є доступ до записів лекцій, опитувань, додаткових навчальних матеріалів. На території навчального корпусу працює безкоштовна університетська мережа Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Укриття в навчальному корпусі, в якому проходить навчання за ОПП, розраховане на 700 осіб та дозволяє організувати аудиторне навчання в умовах воєнного стану. У бомбосховищі наявні аудиторії, обладнані комп'ютерами, інтерактивними дошками, проекторами, також наявні туалети, Інтернет, альтернативні джерела енергії, тижневий запас їжі та води. Гуртожитки, в яких живуть студенти ОПП, мають задовільні умови проживання, що підтверджується результатами опитувань. Університет надає всебічну допомогу учасникам навчального процесу, постраждалим від бойових дій, як формально, так і неформально: гуманітарну допомогу, матеріальну допомогу, забезпечення житлом, психологічну підтримку. Конкретні прецеденти такою допомоги є серед викладацького складу ОПП. Медпункт працює в гуртожитку «П'ятірочка» біля корпусу університету. У цьому гуртожитку проживають учасники освітнього процесу з обмеженими можливостями чи інвалідністю (таких студентів наразі в ОПП немає). Медпункт працює три дні на тиждень, а в інший час студенти можуть скористатися послугами Харківської міської студентської лікарні. У минулому навчальному році відбувся круглий стіл з питань охорони праці - [<http://surl.li/rjnbj>]. Соціально-психологічна служба університету опікується психічним здоров'ям учасників навчального процесу, вона присутня в соцмережах, організовує тематичні заходи, активна, має скриньку довіри в соціальній мережі Інстаграм. Наявний план соціально-психологічної служби на цей навчальний рік, відповідно до якого вона провадить свою діяльність [<http://surl.li/lkftp>], зокрема в межах плану передбачені консультації для постраждалих внаслідок бойових дій.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час акредитаційної експертизи було підтверджено, що Університет достатньою мірою забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП. ЗВО активно комунікує зі студентами та абітурієнтами як формально - через стійку систему планових опитувань та ознайомчі практикуми «Університетська освіта», так і неформально через групові чати в месенджерах та особисто. В межах практикуму «Університетська освіта» першокурсники проходять курс з користування Персональними навчальними системами, ознайомлюються з нормативно-правовою базою Університету, підписують декларацію доброчесності, знайомляться з різними університетськими підрозділами. Щорічні опитування «Адаптація

першокурсників бакалаврату до навчання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця», забезпечують зворотній зв'язок від студентів та удосконалення вступу до навчання. Інформативним, зрозумілим та корисним є також сайт кафедри митної справи і фінансових послуг ХНЕУ, який містить багато інформації для студентів ОПП [<http://surl.li/qcytn>]. Окрему увагу приділено комунікації з абітурієнтами. На базі кафедри митної справи і фінансових послуг ХНЕУ функціонує Науковий гурток школярів [<http://surl.li/rpblg>]. На сайті працює пошук, який дозволяє знайти потрібну учасникам освітнього процесу інформацію, зв'язок між студентами та викладачами забезпечується через ПНС та месенджери Телеграм та Вайбер. Працює навчально-методичний відділ, розклад якого є на сайті [<http://surl.li/bgryu>]. Відповідно до Стратегії розвитку ЗВО на 2020-2027 н.р. [<http://surl.li/ffqtd>] напрямок підтримки та удосконаленню зворотнього зв'язку зі студентами є одним з пріоритетних.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Особи з особливими потребами на ОПП відсутні, проте умови для навчання таких осіб забезпечені достатньою мірою та регулюються зокрема Положеннями про організацію інклюзивного навчання. У корпусі, в якому проводиться навчання за ОПП наявний ліфт з голосовим супроводом, додатковий вхід без сходинок, пандус, вбиральні для осіб з інвалідністю, а також постійно присутня особа, яка в разі необхідності супроводжує учасників освітнього процесу із особливими потребами. Наразі Харківською військовою адміністрацією заборонено очне навчання в регіоні у зв'язку з безпековою ситуацією. Враховуючи це, з січня 2023 року Університет є партнером консорціуму з реалізації міжнародного проєкту Erasmus+ AFID «Забезпечення академічної свободи та інклюзії через цифровізацію» в рамках якого на базі ПНС триває створення інклюзивного дистанційного освітнього хабу, в тому числі на данній ОПП. Таким чином, навіть в умовах військового стану і онлайн-навчання, на ОПП приділяється увага потребам осіб з обмеженими можливостями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На ОП існує чітка та зрозуміла політика вирішення конфліктних ситуацій, визначена в нормативно-правовій базі Університету [<http://surl.li/aesoz>]. Здобувачі освіти знають, що така політика існуює і орієнтуються, як поводитися у випадку виникнення конфліктної ситуації. Чіткі алгоритми дій студенти назвати не можуть, проте знають до кого звернутися у разі потреби та де шукати відповідні зразки заяв, контакти, документи. Склалося враження у впевненості студентів у можливості вирішити конфліктну ситуацію відповідно до університетських процедур.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сайт Персональних Навчальних Систем, що почав функціонувати в 2007 році та повністю оцифрована бібліотека з доступами до міжнародних наукових баз дозволяють на дуже високому рівні забезпечити дистанційний освітній процес на ОПП. Позитивною стороною є також плідна і проактивна робота над створенням безпечних умов для студентів. Окрім цього, варто відмітити високий рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Інклюзія представлена на достатньому рівні, утім було б доречно посилювати її для категорії осіб з проблемами з зором, якнайменше встановлюючи в корпусі Університету таблички зі шрифтом Брайгеля.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В межах акредитаційної експертизи було підтверджено, що університетська інфраструктура забезпечує якісне і комфортне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу. ЗВО відповідає вимогам за всіма підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 та 7.6. Повноцінна інтеграція в освітній процес ПНС також є сильною стороною ОПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначені у ЗВО Положеннями про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм [<http://surl.li/aesek>]. У документі чітко визначено терміни, підстави та процедури оновлення освітніх програм (п. 4). Також багато інформації про процес оновлення ОП наведено на презентації ВЗЯО [<http://surl.li/mlklv>]. Під час акредитації було підтверджено, що ЗВО чітко слідує своїй нормативній базі та провадить процес оновлення, як це передбачено у наведених вище документах. ОП щорічно оновлюється, дані про що можна перевірити як на сайті Університету, так і на сайті кафедри [<http://surl.li/qcytn>]. Там же представлено громадське обговорення, до якого широко залучаються зовнішні та внутрішні стейкхолдери. Окрім цього обговорення, до уваги приймаються результати анонімних опитувань здобувачів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На сайті Університету діє відкрита лінія “Зробимо освіту краще разом!” [<https://www.hneu.edu.ua/vidkryta-liniya-zrobymo-osvitu-krashhe-gazom/>], де здобувачі можуть анонімно залишити свої зауваження та пропозиції щодо ОП. Студенти проінформовані, про те, що така можливість існує, проте на практиці вони діляться своїми враженнями від освітнього процесу через опитування, які постійно проводяться в ПНС [<http://surl.li/aesax>]. ВЗЯО заохочує залишати в цих опитуваннях відкриті відгуки та пропозиції. Також є можливість подання пропозицій до проектів ОП в межах громадського обговорення [<http://surl.li/aetab>]. Студенти такою можливістю користуються, як видно з відповідного документу у вкладці “Результати”.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час проведення експертизи було відзначено активну роль роботодавців у освітньому процесі в межах ОП. Це відображено як у вкладці громадського обговорення [<http://surl.li/aetab>], так і в реальних фактах зміни змісту ОП: роботодавцями було сформульовано програмні результати навчання ПР24-ПР25, які набуваються здобувачами при оволодінні спеціальними компетентностями (СК12-СК14), запропоновано перелік вибірковок ОК, запропоновано уточнити фокус ОП змінивши ОК28 та доповнивши перелік вибірковок ОК. Також за пропозицією роботодавців було змінено ОК 23 та ОК29, а та структурно-логічну схему ОП. Зустріч з роботодавцями підтвердила плідну співпрацю між ними та Університетом та їхню реальну зацікавленість в удосконаленні ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

З 2015 року у ЗВО на постійній основі проводиться та оприлюднюється моніторинг працевлаштування випускників [<http://surl.li/germf>]. За підсумками акредитаційної експертизи виявлено, що працівники Університету підтримують контакти з випускниками цієї спеціальності та цікавляться урахуванням їхнього практичного досвіду для покращення якості освіти за ОП. Варто відзначити, що дуже мало випускників цієї ОП працюють безпосередньо за спеціальністю.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Недоліки, виявлені в межах ОП, передбачають реагування відповідно до нормативної бази університету [<http://surl.li/aesek>], згідно з якою передбачено як оновлення, так і закриття ОП за підсумками внутрішньої чи зовнішньої перевірки. Щоб не допустити виникнення таких недоліків у ЗВО постійно проводиться аудит шляхом опитувань, шляхом автоматизованих оцінювань ОК на сайті ПНС, інших перевірок, які планово та позапланово

проводить ВЗЯО. Окрім функцій аудиту, ВЗЯО також надає відповідні рекомендації [<http://surl.li/narvi>] та слідкує за їхнім виконанням.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП є первинною. Проте рекомендації НА в Університеті збираються, аналізуються, оприлюднюються і переважно враховуються, звітність про що можна подивитися на відповідній вкладці сайту [<http://surl.li/narvi>].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Митна справа є молодіжною ОП, вона наразі постійно оновлюється і оптимізується для того, щоб максимізувати якість освітнього процесу. У ЕГ сформувалося враження, що адміністрація Університету та факультету, ВЗЯО, а також кафедри і викладачі долучені до освітнього процесу на ОПП є проактивними та динамічними щодо питань забезпечення якості. Внутрішня нормативна база ЗВО неодноразово декларує такий підхід, закріплюючи його стратегічне довгострокове значення [<http://surl.li/gyuik>, <http://surl.li/gfce>]. Окремо варто відзначити співпрацю з зовнішніми стейкхолдерами, які приймають активну участь у функціонуванні ОП, що є актуальним, оскільки дуже велика частка випускників не працюють за спеціальністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною є проактивне залучення роботодавців в удосконалення ОП. Також варто виділити активну злагоджену роботу ВЗЯУ, кафедри, викладачів та адміністрації над удосконаленням ОП. Окрім цього, варто відмітити, що зміст та подача освітніх компонентів постійно аналізується та покращується завдяки використанню автоматизованих алгоритмів оцінювання залученості студентів у навчальний процес за кожною окремою дисципліною та системі опитувань ВЗЯО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Наразі у ЕГ складається враження, що здобувачі освіти не розуміють повною мірою специфіку та можливості своєї кваліфікації. Було б бажано впровадити більш активне залучення студентів у процеси ОП та інші заходи для збільшення відсотку випускників, що працюють за спеціальністю. Конкретним кроком такого залучення може слугувати більш активне інформування студентів ОП щодо їх можливостей впливати на зміст НПП, в тому числі стосовно збільшення уваги до окремих профільних ОК.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО та існує стійка культура якості освіти та безперервного розвитку, що є особливо актуальним для молодіжної ОП. Усі підпункти 8 критерію виконуються в межах ОП на рівні, якому відповідає оцінка "В": освітньо-професійна програма безперервно переглядається та періодично оновлюється відповідно до встановлених ЗВО нормативних документів та з активним залученням внутрішніх стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої

програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу та процедури, які їх регулюють, чітко визначені у відповідних Правилах [<http://surl.li/fkdsi>] (прийняті у 2014, оновлені в 2018), Положеннях про організацію навчального процесу [<http://surl.li/aesal>] (від 2020 року), інших нормативних актах. Університет в цілому має гарну внутрішню нормативно-правову базу, якої учасники освітнього процесу дотримуються. Факти порушення не зафіксовані. Зауваження та пропозиції учасників навчального процесу заохочуються, збираються та аналізуються ВЗАО [<http://surl.li/aesax>, <http://surl.li/escun>].

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Наразі проект ОП на 2024-25 роки оприлюднений на сайті ЗВО для обговорення усіма зацікавленими сторонами [<http://surl.li/aetab>], проте форма, за якою має відбуватися обговорення, закрита. Утім зустрічі з стейкхолдерами продемонстрували, що зміст ОПП комунікується та пропозиції з її удосконалення приймаються.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті Університету розміщені редакції ОПП 2020-2024 рр. і відгуки-рецензії на них [<http://surl.li/ercap>]. Строка пошуку на сайті дозволяє абітурієнтам легко знайти відповідну інформацію. Складається враження, що все публікується вчасно. Пояснення логіки ОПП та її освітніх компонент у схемах та графіках допомагає повною мірою проінформувати суспільство про зміст ОПП. Окрім цього, на сайті розміщується рейтинг кафедр та викладачів [<http://surl.li/aesto>]. При цьому ЗВО постійно проводить моніторинг в межах якого учасники освітнього процесу оцінюють зручність та зрозумілість сайту, наявність та зрозумілість необхідної інформації. Результати відповідних опитувань свідчать про те, що інформація оприлюднюється своєчасно, у достатній мірі та зрозумілій формі [<http://surl.li/jzjfs>].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами ОПП є тісна співпраця з роботодавцями регіону, що підтверджується їхньою постійною участю у громадських обговореннях перегляду освітньої програми, сильна та розгалужена нормативно-правова база, яка знаходиться у вільному доступі та зручні, клієнтоорієнтовані сайти Університету і кафедри, на яких легко знайти необхідну інформацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною можна вважати відсутність силабусів у відкритому доступі на сайті Університету.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Усі підпункти 9 критерію виконуються в межах ОП повною мірою і на цілком достатньому рівні. Проте унікальних та зразкових практик, які б слугували підставою для оцінки А, не зафіксовано.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Дем`янчук Ольга Іванівна

Члени експертної групи

Ванькович Данило Володимирович

Волкова Неля Іванівна

Кіслова Анна Олександрівна